

Detaljni izvedbeni nastavni plan za kolegij:
Medicinska etika od Hipokrata do umjetne inteligencije

Akadska godina: 2025./2026.

Studij: Biotehnologija i istraživanje lijekova

Kod kolegija: EBIL200

ECTS bodovi: 3

Jezik na kojem se izvodi kolegij: hrvatski

Nastavno opterećenje kolegija: 30 sati (0P+30S+0V)

Preduvjeti za upis kolegija: n/p

Nositelj kolegija i kontakt podaci:

Titula i ime: Nasl. izv. prof. dr. sc. Morana Brkljačić, dr. med.

Adresa: Opatijska 47, 51000 Rijeka (kućna adresa)

Riva 8, 51.000 Rijeka – Specijalna bolnica AGRAM (poslovna adresa)

tel: 091/5478513

e-mail: morana_brkljadic@yahoo.co.uk (morana_brkljadic)

morana.brkljadic@agram-bolnica.hr

Vrijeme konzultacija: prema dogovoru sa studentima putem e-maila

Izvođači i nastavna opterećenja:

Nasl. izv. prof. dr. sc. Morana Brkljačić, dr. med. (0P+30S+0V)

Obavezna literatura:

1. Studentima će biti dostavljena Power Point (PP) prezentacija svih predavanja

Preporučena dodatna literatura (izborna):

1. Niko Zurak: Medicinska etika. Sveučilište u Zagrebu. MERKUR A.B.D. Zagreb; 2007.
2. Morana Brkljačić i aut.: Palijativna medicina: Temeljna načela i organizacija; Klinički pristup terminalnom bolesniku; Medicinska etika. Udžbenik Sveučilišta u Rijeci; 2013.
3. Van Rensselaer Potter, BIOETIKA – most prema budućnosti. Medicinski fakultet Rijeka; 2007.
4. Ante Čović, Nada Gosić, Luka Tomašević: Od nove medicinske etike do integrativne bioetike. Pergamena. Zagreb; 2009.
5. Tonči Matulić: Medicinsko prevrednovanje etičkih granica. Glas Koncila. Zagreb; 2011.
6. Ante Simonić: Tragovima znanja u budućnost. Quo vadis scientia? Sveučilište u Rijeci. Rijeka; 2001.

Opis predmeta (sažetak i ciljevi kolegija):

Kolegij **Medicinska etika od Hipokrata do umjetne inteligencije** ima za cilj upoznati studente s načelima medicinske etike i bioetike te poučiti ih kako primijeniti etičke teorije i načela na pojedine slučajeve medicinske i kliničke prakse s ciljem odgovornosti prema pacijentu, društvu, kolegama i samome sebi tijekom studija i tijekom profesionalnog rada.

Studenti će kroz nastavu na ovom kolegiju steći znanje kojim će moći identificirati moralne vrline, dužnosti i vrijednosti definirane kroz znanost o moralu – etiku te prepoznati, analizirati i rješavati etička pitanja i dileme na odabranim primjerima iz područja kliničke prakse i u biomedicinskim istraživanjima.

Studenti kroz ovaj kolegij imaju za cilj naučiti kako informirati sudionike procesa istraživanja i rada u laboratoriju o njegovim pravima i obvezama.

Studenti će kroz nastavu na ovom kolegiju naučiti prepoznati i kritički prosuditi etičke aspekte abortusa, medicinski potpomognute oplodnje, surogat majčinstva te prenatalne dijagnostike genetičkog savjetovanja i genetičkih testiranja, eugenike, genetskog inženjeringa i genetske terapije.

Studenti će kroz ovaj kolegij biti upoznati sa palijativnom medicinom te etičkim dokumentima i odlukama vezanih uz kraj života čime će znati prepoznati i kritički prosuditi etičke aspekte u području palijativne medicine i skrbi za neizlječive i umiruće.

Kroz nastavu na ovom kolegiju studente se želi poučiti kako otkriti i analizirati etičke aspekte medicinskih odluka vezanih uz svakodnevni rad kako u laboratoriju tako i u zdravstvenim ustanovama, te kako analizirati etičke probleme koji nastaju kao posljedica medicinskog djelovanja u praksi i donositi odluke koje se odnose na etičke aspekte rada u medicini i biotehnologiji te kako poznavati i poštivati etičke i normativne procedure u kliničkim istraživanjima.

Ishodi učenja:

Studenti će nakon odslušanog kolegija steći sposobnost i znati:

Definirati pojmove etika, medicinska etika, bioetika te primijeniti etičke teorije i načela na pojedine slučajeve u biomedicini i zdravstvu

Prepoznati etičke probleme koji nastaju kao posljedica medicinskog i biotehnološkog djelovanja u praksi te rada u laboratoriju

Detaljni sadržaj kolegija (teme/naslovi predavanja, seminara i vježbi):

S1. Povijest medicinske etike, temeljni etički pojmovi (etika, moral, medicinska etika, klinička etika, bioetika)

S2. Odnos medicinske etike i drugih društvenih i humanističkih znanosti (filozofija, teologija, sociologija, pravo, politika, ekologija)

S3. Molitve, zakletve, deklaracije i kodeksi u medicinskoj etici (Moses Maimonides, Charaka Samhita, Sefer Asaph ha- Rofo, Amatus Lusitanus, William Beaumont)

S4. Odnos etike i profesije

S5. Metode medicinske etike

S6. Znanstveni i kulturni uvjeti nastanka medicinske etike, povezanost bitnih sadržaja etičkog odlučivanja, glavni čimbenici u etičkom odlučivanju

S7. Etičke teorije, pravila i principi

S8. Analiza Hipokratove zakletve (Corpus Hippocraticum)

S9. Ženevska deklaracija

S10. Etički kodeksi u medicini (od Josipa Deškovića do Kodeksa medicinske etike i deontologije).

S11. Obaviješteni pristanak (Informed consent) - priopćavanje istine, privatnost i povjerenje, informed consent u medicinskim istraživanjima.

S12. Pravo na odbijanje predloženog liječenje ili istraživanja

- S13. Etička tijela (odbori i povjerenstva).
S14. Etička pitanja transplantacije – etički aspekti donorstva, Zakonska regulativa transplantacije organa u Republici Hrvatskoj
S15. Etički aspekti abortusa (pobačaja) – Pro life vs. Pro choice
S16. Etika u reproduktivnim tehnologijama (etika humane reprodukcije, surogat majčinstvo, doniranje jajne stanice)
S17. Etika eksperimentiranja na ljudima i životinjama
S18. Medicinska etika u Međunarodnom kodeksu liječničke etike i drugim međunarodnim dokumentima
S19. Analiza Kodeksa medicinske etike i deontologije
S20. Etika u liječničkoj praksi
S21. Etičke konzultacije u medicini i biotehnologiji: prava i dužnosti sudionika
S22. Kliničke etičke konzultacije
S23. Etički aspekti smrti i umiranja (eutanazija, ortotanazija, mistanazija i distanazija)
S24. Etički aspekti palijativne medicine, palijativne skrbi - etički dokumenti kao smjernice za pitanja na kraju života: Informirana suglasnost, Biološki testament, Pristanak na osnovu punomoći
S25. Etika u ispitivanju lijekova
S26. Etika komuniciranja u zdravstvu i biotehnologiji
S27. Medicinski etičari kao klinički konzultanti
S28. Medicinski etičar kao pacijentov zastupnik
S29. Medicinska informacija: pravo pojedinca i zajednice na medicinsku informaciju
S30. Etički skandali koji su obilježili medicinu i znanost
S31. Etika medija koji se bave temama u zdravstvu, znanosti, biotehnologiji
S32. Cjepivo i cijepljenje – izazovi etike 21. stoljeća
S33. Etički izazovi i posljedice umjetne inteligencije – tko će nas liječiti: liječnik ili robot?

Obveze, način praćenja i vrednovanje studenata:

Ispitni rokovi:

1. ispitni rok održat će se 19. lipnja 2026. u 9.00 sati u predavaonici O-269.
2. ispitni rok održat će se u srpnju prema dogovoru sa studentima.
3. **ispitni rok održati će se prema dogovoru sa studentima**
4. ispitni rok održati će se u rujnu prema dogovoru sa studentima

Formiranje ocjene (prema Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci):

Aktivnost		Pojašnjenje	Broj bodova
Prisustvo na nastavi		Od ukupno 30 sati nastave (30S), tolerira se 30% (9 sati, odnosno 3 dana) izostanka, pri čemu se ostvaruje max 6 bodova, a svaki dnevni izostanak boduje s -2.	6 %
Esej	usmeno izlaganje	1. pridržavanje vremena od max 15 minuta (max 2 boda) 2. pripremljenost izlaganja (max 15 bodova) 3. odgovaranje na pitanja (max 8 bodova)	25 %
	pismena verzija rada	1. formalni elementi (max 3 boda) 2. jasnoća i način obrade teme (max 15 bodova) 3. zaključak/osobni osvrt na temu (max 12 bodova) 4. literatura (max 6 bodova) 5. poštivanje rokova (max 3 boda)	39 %
Završni ispit		Završni ispit koncipiran je kroz 10 pitanja. Svako pitanje sastoji se pet ponuđenih odgovora, od kojih studenti trebaju prepoznati tri točna. Svako pitanje nosi 3 boda.	30%
UKUPNO			100%

Prema postignutom ukupnom broju ocjenskih bodova dodjeljuju se sljedeće konačne ocjene:

Postotak usvojenog znanja i vještina	ECTS ocjena	Brojčana ocjena
90% do 100%	A	Izvrstan (5)
75% do 89,9%	B	Vrlo dobar (4)
60% do 74,9%	C	Dobar (3)
50% do 59,9%	D	Dovoljan (2)
0% do 49,9%	F	Nedovoljan (1)

Konačna ocjena je zbroj bodova ostvarenih tijekom nastave i bodova ostvarenih na završnom ispitu, a prolazne ocjene su izvrstan (5), vrlo dobar (4), dobar (3) i dovoljan (2).

Raspored nastave:

Datum	Grupa	Vrijeme	Broj sati nastave	Mjesto	Oblik nastave	Izvođač
08.06.2026.	svi	9-13 h	4	O-269	S1,S2, S3	Morana Brkljačić
09.06.2026..	svi	9-13 h	4	O-269	S4, S5, S6, S7	Morana Brkljačić
10.06.2026.	svi	9-13 h	4	O-269	S8, S9, S10	Morana Brkljačić
11.06.2026.	svi	9-12 h	3	O-269	S11, S12, S13, S14	Morana Brkljačić
12.06.2026.	svi	9-12 h	3	O-269	S15, S16	Morana Brkljačić
15.06.2026.	svi	9-12 h	3	O-269	S17, S18,S19,S20, S21, S22	Morana Brkljačić
16.06.2026.	svi	9-12 h	3	O-269	S23, S24	Morana Brkljačić
17.06.2026.	svi	9-12 h	3	O-269	S25, S26,S27,S28, S29	Morana Brkljačić
18.06.2026.	svi	9-12 h	3	O-269	S30, S31,S32 S33	Morana Brkljačić
19.06.2026.	svi	9-11 h		O-269	Završni ispit	Morana Brkljačić

Dodatne informacije:

Mole se svi studenti da se odazovu vrednovanju kvalitete nastavnog rada nastavnika i suradnika kako bi se na temelju procjena i sugestija mogla unaprijediti nastava na ovom kolegiju. Vrednovanje nastave putem ISVU sustava provodi se aplikacijom „studomat“ na obrascu definiranom na razini Sveučilišta u Rijeci, a rezultati su anonimni. Više informacija o svim aspektima ovog procesa možete pronaći u Priručniku za kvalitetu studiranja Sveučilišta u Rijeci.

Akadska čestitost

Studenti su dužni poštovati načela akademske čestitosti te se upućuju na dokumente Sveučilišta u Rijeci: *Etički kodeks Sveučilišta u Rijeci* te *Etički kodeks za studente*.